

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการตะวะฮ์นบีมุซา

ซุลฟา ลาเตะ* , แวยูโซ๊ะ ลีเตะ**

* นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาอิสลามศึกษา คณะอิสลามศึกษาและนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

** ผศ.ดร.อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาอิสลามศึกษา คณะอิสลามศึกษาและนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการตะวะฮ์นบีมุซา เป็นบทความวิจัยเอกสาร เก็บข้อมูลจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ และหนังสืออ้างอิงที่เกี่ยวข้อง และนำมาวิเคราะห์เนื้อหา

จากการวิเคราะห์พบว่า นบีมุซาเป็นผู้ที่ดำเนินการตะวะฮ์สำเร็จ ด้วยปัจจัยหลายประการ เช่น การมีบุคลิกภาพที่มีพลังและซื่อสัตย์ การใช้เหตุและผล การเชื่อมโยงกับขอดูอาอ การอดทนและไม่รีบร้อน การเรียงลำดับความสำคัญ และมีความต่อเนื่องในการตะวะฮ์ โดยไม่เบื่อหน่าย อย่างไรก็ตาม กว่าจะบรรลุความสำเร็จของท่านนั้น ท่านได้ผ่านปัญหาและอุปสรรคต่างมากมายที่แสนจะลำบากยิ่ง ด้วยพลังการศรัทธา ที่มีวิสัยทัศน์ สติปัญญาอันเฉียบแหลมและการช่วยเหลือจากพระองค์เรื่องราวในชีวิตของท่านได้ถูกนำมากล่าวในอัลกุรอานอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชาติของท่านนบีมุฮัมมัดอย่างสิ้นเชิงในการนำมาเป็นบทเรียน ข้อคิดและการประยุกต์ใช้กับสังคมปัจจุบัน

คำสำคัญ การวิเคราะห์ปัจจัย ความสำเร็จของการตะวะฮ์ นบีมุซา

Analysis of Factors Affecting the Success of the Prophet Musa in Giving Da'wah

Zulfa Lateh, Weayosof Sidae ***

*Ph.D. student, Islamic Studies Program, Faculty of Islamic Studies and Law, Fatoni University

** Asst. Prof. Dr., Thesis Advisor, Department of Islamic Studies, Faculty of Islamic Studies and Law, Fatoni University

Abstract

This paper aims to present knowledge of the factors that influence the success of the prophet Musa in giving Da'wah. This documentary research collects the information from the Qur'an, Hadith, and related books, it then was analyzed through the content analysis method.

The study revealed that the prophet Musa was successful in doing Da'wah due to many factors such energetic and honest personality, reasonability, Du'a, patience, prioritizing tasks, and consistency in doing Da'wah. However, to achieve success, he has gone through many problems and obstacles that were extremely difficult. With the power of visionary faith, his ingenious wisdom and the help from God however, his life stories are mentioned in the Qur'an. This is entirely for the benefit of the people of the Prophet Muhammad bringing it as a lesson, an idea and application to the current society.

Keywords: Factor analysis, Success of doing Da'wah, the prophet Musa

บทนำ

เรื่องราวท่านนบีมุฮามมัดเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต แต่อัลลอฮ์ทรงได้หยิบยกนำมากล่าวในอัลกุรอานซ้ำๆ มีจำนวนมากที่สุดถึงจำนวน 34 สุเราะห์ จาก 114 สุเราะห์ และชื่อของท่านถูกกล่าวในอัลกุรอานมากถึง 136 ครั้ง (Muhammad Fu'ad, 2001:776-778) ซึ่งการนำเสนอของอัลกุรอานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในอดีตนั้น มิใช่เพียงการกล่าวเพื่อเล่าเรื่องให้รับรู้ แต่เป็นการเล่าเรื่องเพื่อให้เป็นบทเรียนและประสบการณ์แก่การดำรงชีวิตของประชาชาติในปัจจุบัน ทั้งนี้เป็นการศึกษาที่มาของเหตุการณ์ในอดีต เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน และมองถึงภาพอนาคต เพราะอัลกุรอานถูกประทานลงมาเพื่อเป็นทางนำ ซึ่งจะนำไปข้างหน้าสู่เส้นทางข้างหน้าที่ถูกต้อง ในสถานการณ์ต่างๆ รวมถึงการนำสู่อนาคต

นบีมุฮามมัดถูกแต่งตั้งเพื่อทำการตะวะฮ์แก่บุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มผู้ปฏิเสธ ซึ่งมีฟิรเอาน์ บรรดาชนชั้นนำของฟิรเอาน์ ฮามาน กอรูน และกลุ่มชนของฟิรเอาน์ กลุ่มเหล่านี้ มีคุณลักษณะปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ^ﷻ ปกครองและบริหารด้วยความอธรรม เป็นผู้สนับสนุนและออกความเห็นแก่ฟิรเอาน์ในทางที่เสื่อมเสีย มีความลุ่มหลงในสิ่งสวยงามในدنยา หยิ่งผยองต่อนบีมุฮามมัด ทำร้ายและทรมาณผู้ศรัทธา (2) กลุ่มผู้ศรัทธาแต่ยังคงมีลักษณะนิสัยที่ละเมิด ได้แก่ บะนีอิสรออีล ซึ่งกลุ่มนี้มีคุณลักษณะ คือ รื้อน ออกตัญญู ผิดสัญญา ละเมิดเป็นนิจ มีจิตใจที่แข็งกระด้างทั้งๆ ที่พวกเขาได้เห็นหลักฐานหรือสัญญาณของพระองค์มากมายในชีวิตของพวกเขา

จากการศึกษาชีวประวัติท่านนบีมุฮามมัดพบว่าการการตะวะฮ์ของนบีมุฮามมัดต่อฟิรเอาน์และกลุ่มชนนั้นดูเหมือนว่ายังไม่สำเร็จในลักษณะการสร้างรัฐชาติให้ปักแผ่นในด้านการเมืองปกครอง แต่ความจริงแล้วการตะวะฮ์ของท่านได้ตอบสนองเป้าหมายหลักในคำสั่งของอัลลอฮ์ ^ﷻ ทั้งหมดด้วยเหตุผลดังนี้

1. ท่านสามารถนำเสนอและเผยแผ่ศาสนาให้แก่ฟิรเอาน์ บรรดาชนชั้นนำ และผู้ติดตามของฟิรเอาน์ แม้พวกเขาได้เสียชีวิตในสภาพที่ไม่ศรัทธาก็ตาม เพราะความสำเร็จนั้นไม่ได้หมายถึงการตอบรับของพวกเขาแต่เป็นการที่พวกเขาได้รับรู้ศาสนาที่อัลลอฮ์ ^ﷻ ต้องการสื่อแก่พวกเขา ส่วนการได้รับทางนำหรือได้เป็นผู้ศรัทธานั้นอยู่ในความต้องการของพระองค์ และการที่พวกเขาได้ปฏิเสธก็อาจจะไม่ใช่มาจากความอ่อนแอของผู้ตะวะฮ์แต่อาจจะขึ้นอยู่กับความยโสโอหังของผู้ได้รับการตะวะฮ์ต่างหาก

2. นบีมุฮามมัดสามารถนำเสนอหลักฐานและสัญญาณของอัลลอฮ์ ^ﷻ ต่อฟิรเอาน์และนักเล่นกล ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันและเป็นข้ออ้างของพระองค์ในการลงโทษผู้ปฏิเสธศรัทธาในวันกียามะฮ์

3. นบีมุฮามมัดสามารถรวมตัวบะนีอิสรออีลออกจากเงื้อมมือของฟิรเอาน์และนำพาพวกเขาออกจากแผ่นดินอียิปต์ได้สำเร็จตามคำสั่งของอัลลอฮ์ ^ﷻ โดยที่พระองค์ทรงต้องการให้เกียรติแก่บะนีอิสรออีล ที่จะเป็นผู้สืบทอดวงศ์ตระกูลบรรดานบีอีกต่อไป อันเป็นการปูพื้นฐานที่บันทึกหน้าประวัติศาสตร์เกี่ยวกับบะนีอิสรออีลกับการตั้งถิ่นฐานแดนแดนศักดิ์สิทธิ์ในปาเลสไตน์

เหตุผลบางประการที่ได้กล่าวข้างต้นทำให้คนปมูซา เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการนำ
สาสน์จากพระองค์สู่กลุ่มชนของท่าน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการตะวะฮุนปมูซา

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาเอกสารเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการรวบรวมข้อมูลจากเนื้อหาที่ปรากฏในอัลกุ
รอ่าน หนังสืออธิบายอัลกุรอ่าน หนังสืออัลหะดีษ โดยใช้กระบวนการแยกแยะสัดส่วนข้อมูลแล้ว
นำมาวิเคราะห์ แล้วเลือกประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุดมาสร้างประโยคตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

ผลการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการตะวะฮุนปมูซา ดังนี้

1. การมีบุคลิกภาพที่มีพลังและซื่อสัตย์ (قوي أمين)

นปมูซาเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่มีพลังที่ควบคุมการซื่อสัตย์ในการศรัทธาต่ออัลลอฮ์และ
ปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์ในทุกๆก้าว อัลลอฮ์ทรงระบุถึงบุคลิกภาพของท่านในอัลกุรอ่านว่า

ความว่า “นางคนหนึ่งทั้งสองคนกล่าวว่า โอ้คุณพ่อจ๋า จ้างเขาไว้ซิ
แท้จริงคนดีที่ท่านควรจ้างเขาไว้คือ ผู้ที่แข็งแรง ผู้ที่ซื่อสัตย์”(สุ
เราะฮ์อัลเกาะศ็อศ, 28: 26)

อายะฮ์ข้างต้น อัญญาบารีย์ ได้อธิบายว่า นางได้อธิบายแก่พ่อของนางว่า นางได้เห็นความ
แข็งแรงของเขาในขณะที่เขาอยู่ที่บ่อน้ำ และในความซื่อสัตย์ของเขาในขณะที่เขาลดสายดาต่อนาง
(Al-Tabari, 2000: 19/ 562) ความแข็งแรงของท่านนั้นคือเป็นผู้ที่เหมาะสมในการทำงานพร้อมด้วย
ความซื่อสัตย์ที่สามารถไว้วางใจได้ (Al-Bagawi, 1997: 6/ 202)

ดังนั้น การมีบุคลิกภาพที่มีพลังและซื่อสัตย์นั้นเป็นบุคลิกภาพสำคัญยิ่งของการเป็นนักร้อง
หรือผู้นำ ที่จะสามารถนำพาภารกิจสู่ความสำเร็จ

2. การใช้เหตุและผล

จากการศึกษาชีวประวัติคนปมูซาพบว่า นปมูซาจะให้เหตุและผลในการ
ประกอบการตะวะฮฺ ทั้งนี้มาจากวิสัยทัศน์อันยาวไกลของท่านที่ท่านสามารถมองผ่านปัญหาและ
แนวทางสู่ความสำเร็จ ดังนี้

1 ท่านได้ขอจากอัลลอฮ์^ﷻ ช่วยแก้ปัญหาส่วนตัว เนื่องจากท่านคิดว่าอาจจะส่งผล
กระทบต่อการตะวะฮฺของท่าน ท่านจึงขอจากพระองค์ 4 ประการ คือ (1) การขอให้อัลลอฮ์^ﷻ เปิดหัว
อกของท่าน (2) ขอให้กิจการของท่านเป็นไปอย่างง่ายดาย (3) ขอให้ช่วยแก้ปมที่ลึ้น เนื่องจากลึ้นของ
ท่านมีความผิดปกติ ทำให้ท่านพูดได้ไม่ชัด (4) ขอให้แต่งตั้งนบียาฮ์นุอให้เป็นผู้ช่วยท่านในการตะวะฮฺ
(Al-Tayib Sofiyah, Nurah bin Hasan, 2018: 95)

จากการที่ท่านได้ขอในบางประการข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ท่านได้แก้ปัญหาต้นเหตุ เนื่องจากท่านรู้ว่า ปัญหาเหล่านี้้อาจจะส่งผลกระทบต่อภาระต้อการตะวะฮฺของท่านเป็นอย่างยิ่ง การเตรียมตัวที่ดีของท่าน จึงส่งผลต่อการนำเสนอที่ดีและมีประสิทธิภาพที่ดีด้วย

2 ภาพของการใช้ไม้เท้า กล่าวคือ การใช้ไม้เท้าของท่านนบีมูซาถือเป็นอุปกรณ์สำคัญในการดำรงชีวิต เนื่องจากท่านใช้ไม้เท้าช่วยหลายๆอย่าง เช่น ยันในการเดินทาง ในการทำงาน ใช้ในการเลี้ยงปศุสัตว์ ตีพุ่มไม้เพื่อเป็นอาหารแก่สัตว์ การใช้สอยผลไม้ ใช้ตักน้ำ เป็นต้น (Ibnu Kathir, 1999: 5/279) ซึ่งหมายถึงท่านได้เตรียมเครื่องมือเพื่อสร้างความสะดวกในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ ไม้เท้าของท่านยังเป็นสิ่งปาฏิหาริย์ที่สามารถตะวะฮฺผู้คนได้ด้วยการให้กลายเป็นงูใหญ่ ใช้ฟาดแม่น้ำ กลายเป็นพื้นแผ่นดินแห้งสามารถเดินทางผ่านทะเลได้(Ibnu Kathir, 1999: 6/ 144) ใช้ในการตีก้อนหินทำให้น้ำออกมาเป็นสิบสองตา (Al-Tabari, 1999: 13/176) เป็นต้น

การใช้ไม้เท้าซึ่งถือเป็นอุปกรณ์หนึ่งเพื่อช่วยให้การงานของท่านดำเนินไปอย่างสะดวก ดังนั้น ไม้เท้าจึงเป็นเหตุที่จะส่งผลกระทบต่อความง่ายดายในการทำกิจกรรม

ดังนั้นการใช้เหตุและผลเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการตะวะฮฺเพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการวางแผนการตะวะฮฺสู่ความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ เหตุและผลเป็นแนวทางของอัลลอฮฺ ﷻ (ขุนนะตุลลอฮฺ) ในการทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเกิดขึ้นที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง โดยต้องใช้พร้อมการมอบหมายต่อพระองค์ เพราะการสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งพระองค์จะสร้างพร้อมเหตุและผลเสมอ

3. เชื่อมโยงกับการขอคูอาอ

จากการศึกษาชีวประวัติของนบีมูซาพบว่า ตลอดระยะเวลาการเดินทางชีวิตของนบีมูซาท่านเป็นผู้ที่ขอคูอาต่ออัลลอฮฺ ﷻ มาโดยตลอด เช่น

- 1) คูอาอนนบีมูซาหลังจากได้ฆ่าชายคนหนึ่งจากพวกพ้องของฟิรเอาน์

ในวันหนึ่งท่านได้เห็นชายสองคนทะเลาะกัน ชายคนหนึ่งชาวชาวอิสราอิลและอีกคนหนึ่งจากพวกพ้องของฟิรเอาน์ ท่านจึงเข้าไปช่วยและต้อยหน้าชายคนที่เป็นพวกพ้องของฟิรเอาน์จนเสียชีวิต(Ibnu Kathir, 1999: 6/225) ท่านจึงขอคูอา ดังอัลกุรอานได้กล่าวว่า

ความว่า เขากล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ แท้จริงข้าพระองค์ได้อธรรมต่อตนเอง ดังนั้นขอพระองค์ทรงอภัยให้แก่ข้าพระองค์ด้วย แล้วพระองค์ก็ได้อภัยให้เขา แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ (สุเราะฮฺอัลเกาะศ็อศ, 28: 16)

เมื่อท่านได้พลาดพลั้งในการฆ่าชายพวกพ้องของฟิรเอาน์ ท่านได้ขอคูอาจากอัลลอฮฺ ﷻ ให้ทรงอภัยกับท่าน แล้วพระองค์ทรงอภัยให้แก่ท่าน และหลังจากนั้นท่านมีความรู้สึกถึงการรับการอภัยโทษของท่านแล้วท่านยังให้คำมั่นสัญญาอีกว่าจะไม่ทำอีกต่อไป และขอพระองค์ให้ دلใจให้ตั้งสมปรารถนาอีกด้วย ดังอัลกุรอานได้กล่าวว่า

ความว่า “เขาได้กล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ การที่พระองค์ได้ทรงโปรดปรานแก่ข้าพระองค์ ข้าพระองค์จะไม่ใช่ผู้สนับสนุนผู้กระทำผิดอีกต่อไป” (สุเราะฮ์อัลเกาะศ็อศ, 28: 17)

2) คุณาอนปีมุซาขอให้พ้นจากการตามล่าของฟิรเอาน์

หลังจากท่านได้ฆ่าชายคนหนึ่ง และเมื่อมีคนหนึ่งมาแจ้งแก่ท่านว่าฟิรเอาน์กำลังติดตามหาตัวท่าน ท่านจึงหนีออกจากเมืองด้วยความกลัว พร้อมด้วยขอคุณาอน ดังอัลกุรอานได้กล่าวว่า

ความว่า “เขากล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ โปรดช่วยข้าพระองค์ให้รอดพ้นจากหมู่ผู้ธรรม” (สุเราะฮ์อัลเกาะศ็อศ, 28: 21)

3) คุณาอนปีมุซาขอให้พบแนวทางหรือเส้นทางที่ถูกต้อง

ขณะที่ท่านเดินทางสู่เมืองมดัยนผ่านหุบเขา ป่าดงพงไพร เดินทางคนเดียวไม่รู้เส้นทางและไม่มีเป้าหมาย ท่านจึงขอคุณาอนจากอัลลอฮ์ว่า

ความว่า “และเมื่อเขามุ่งหน้าไปยัง (เมือง) มดัยน เขากล่าวว่า หวังว่าพระเจ้าของฉันจะทรงชี้แนะแก่ฉันสู่ทางอันเที่ยงตรง” (สุเราะฮ์อัลเกาะศ็อศ, 28: 22)

อัลลอฮ์ ทรงตอบสนองท่านด้วยการเดินทางสู่เมืองมดัยนซึ่งเป็นเมืองของนบีฮุัยยิบ

4) คุณาอนปีมุซาเมื่อถึงเมืองมดัยน

เมื่อท่านเดินทางถึงเมืองมดัยน ท่านได้พบกับกลุ่มคนกำลังยุ่งกับการตักน้ำให้ปศุสัตว์ ท่านได้ช่วยเด็กสาวสองคนตักน้ำให้ปศุสัตว์ด้วย แล้วได้นั่งพักใต้ต้นไม้ พลางขอคุณาว่า

ความว่า “ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ แท้จริงข้าพระองค์อยากได้นิยามความดีที่พระองค์ทรงประทานลงมาให้แก่ข้าพระองค์” (สุเราะฮ์อัลเกาะศ็อศ, 28: 24)

อัลลอฮ์ ทรงรับคำคุณาของท่านด้วยการถูกเชิญไปที่บ้านของพ่อของนางทั้งสอง ท่านจึงได้รับอาหารที่ทำให้ท่านหายหิว รวมทั้งได้รับการแต่งงานกับภรรยาที่ดี ที่อยู่อาศัยและการทำงานอีกด้วย (Ibnu Al-Athir, 1997: 1/156)

5) คุณาอนปีมุซาในขณะที่รับวะฮยูจากอัลลอฮ์

ขณะที่ท่านอยู่ในสถานการณ์การรับวะฮยูจากอัลลอฮ์ ท่านได้ขอคุณาต่อพระองค์หลายอย่างที่ท่านคาดว่าจะเป็นการอุปสรรคในการทำหน้าที่วะฮยูของท่าน เพื่อให้พระองค์ทรงขจัดอุปสรรคเหล่านั้นออกไป เช่น ขอให้พระองค์ทรงปกป้องท่านจากการถูกล่าของฟิรเอาน์ เพราะท่านได้ฆ่าชายคนหนึ่งจากพวกพ้องของเขา ขอให้พระองค์แต่งตั้งให้พี่ชายของท่านคือนบีฮารูนเป็นผู้ช่วยสนับสนุนการวะฮยูของท่าน ขอให้พระองค์ทรงแก้ปมที่ลิ้นของท่านเพื่อให้พวกเขาเข้าใจในสิ่งที่ท่านพูด และขอให้ทุกกิจการของท่านเป็นไปอย่างง่ายดาย (Ibnu Kathir, 1999: 5/282-283) เป็นต้น ดังอัลกุรอานได้กล่าวว่า

ความว่า (25) เขากล่าวว่า “ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ขอพระองค์ทรงโปรดเปิดอกของข้าพระองค์ให้แก่ข้าพระองค์ด้วยเถิด” (26) “และ

ทรงโปรดทำให้การงานของข้าพระองค์ง่ายดายแก่ข้าพระองค์ด้วย (27)
“และทรงโปรดแก้ปม จากลิ้นของข้าพระองค์ด้วย” (28) “เพื่อให้พวก
เขาเข้าใจคำพูดของข้าพระองค์” (29) “และทรงโปรดให้คนใน
ครอบครัวของข้าพระองค์ เป็นผู้ช่วยแก่ข้าพระองค์ด้วย” (30) “ฮารูน
พี่ชายของข้าพระองค์” (สุเราะฮ์อฮฺฮา, 20: 25-30)

6) ดุอาอ์ของนักเล่นกลทดสอบทดสอบของฟิรเอาน์

หลังจากที่นักเล่นกลได้ประจักษ์ถึงความจริงแล้ว พวกเขาได้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ และ
ศรัทธาต่ออนปิมุซา ฟิรเอาน์จึงได้ลงโทษ ทรมานพวกเขาด้วยการตัดขามือและขาและตรึงกางเขนพวก
เขา ซึ่งมีจำนวนหกหมื่นคน (Al-Qurtubi, 1964: 7/261) พวกเขาจึงได้ขอดุอาอ์จากอัลลอฮ์ โดยกล่าว
ว่า

ความว่า “โอ้พระเจ้าของเราโปรดเทความอดทนลงมามนพวกเราดูด้วย
เถิด และโปรดทรงให้พวกเราตายในฐานะผู้สวามิภักดิ์ด้วย” (สุ
เราะฮ์อัลอะอฺรอฟ, 7: 126)

7) ดุอาอนปิมุซาต่อฟิรเอาน์

หลังจากอนปิมุซาตะวะฮ์แก่ฟิรเอาน์และพวกพ้องของเขาแล้ว ความจริงก็ได้ประจักษ์
แต่ฟิรเอาน์ยังคงปฏิเสธ และการทรมานบนอิสรอ์อียังคงต่อเนื่อง ท่านได้ขอดุอาอ์ขอให้อัลลอฮ์ ﷻ
ทรงลงโทษพวกเขา ดังอัลกุรอานได้กล่าวว่า

ความว่า “และมุซาได้กล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของเรา แท้จริงพระองค์
ทรงประทานความสำเร็จและทรัพย์สิน แก่ฟิรเอาน์และหัวหน้าของ
เขา ในการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ ข้าแต่พระเจ้าของเรา โดยพวกเขาจะทำให้
(กลุ่มชน) หลงจากแนวทางของพระองค์ ข้าแต่พระเจ้าของเรา ขอ
พระองค์ทรงทำลายทรัพย์สินของพวกเขา และทรงโปรดทำให้หัวใจของ
พวกเขาแข็งกระด้าง เพื่อมิให้พวกเขาศรัทธา จนกว่าพวกเขาจะเห็น
การลงโทษอย่างเจ็บปวด” (สุเราะฮ์ฮุญุส, 10 :88)

อนปิมุซาได้ขอต่ออัลลอฮ์ให้ทรงลงโทษฟิรเอาน์และผู้ติดตามเขา ด้วยการทำลายทรัพย์สินของ
พวกเขาเป็นหิน อิบน์ญุร็อยญ์ ได้กล่าวว่า แท้จริงฟิรเอาน์ได้ใช้ชีวิตหลังจากคำดุอาอนี้สี่สิบปี ส่วน
มุฮัมมัดบินอะลียะบิน อัลฮุซัยนฺ กล่าวว่า เพียงสี่สิบวันเท่านั้น (Ibnu Kathir, 1999: 4/ 290-291)

8) ดุอาอนปิมุซาต่อบนีอิสรอ์อิล

เมื่อบนีอิสรอ์อิลขัดขึ้นในคำสั่งของอัลลอฮ์ ﷻ และแสดงคำพูดที่ไร้มารยาท อนปิมุซาโกรธ
มาก ท่านได้ขอดุอาอ์ให้พระองค์ทรงลงโทษพวกเขา ดังอัลกุรอานได้กล่าวว่า

ความว่า “เขา กล่าวว่า โอ้พระเจ้าแห่งข้าพระองค์แท้จริงข้าพระองค์ไม่
มีอำนาจ นอกจากตัวของข้าพระองค์เอง และพี่ชายของข้าพระองค์

เท่านั้น ดังนั้นโปรดได้แยกระหว่างเรา กับประชาชาติผู้ละเมิดด้วยเถิด ”

(สุเราะฮ์อัลมาอิดะฮ, 5:25)

อัลลอฮ์ ทรงตอบรับดุอาอของท่านด้วยการให้พวกเขาเป็นกลุ่มชนที่หลงทาง ระเห่ร้อน อยู่ในแผ่นดินอันจำกัดเป็นเวลา 40 ปี โดยปราศจากที่พักอาศัย อาหาร เครื่องดื่มที่จิตใจพวกเขา ต้องการ นอกจากเพื่อประท้วงชีวิตของพวกเขาเท่านั้น คืออัลมันนะฮ์ อัชชะลว และน้ำ (Ibnu Kathir, 1999: 3/79)

จากตัวอย่างข้างต้นถือเป็นส่วนหนึ่งของบทดุอาของนบีมุซาที่ได้ขอกับอัลลอฮ์ และพระองค์จะตอบสนองในสิ่งที่ท่านได้ขอ และเมื่อเกิดเหตุการณ์ใดๆท่านจะขอจากพระองค์ให้ช่วยเหลือทั้งสิ้น จนกระทั่งชีวิตสุดท้ายของนบีฮารูน บนีอิสรออีลกล่าวหาว่าท่านเป็นคนฆ่าฮารูน ท่านได้ขอจากพระองค์ช่วยชี้แจงความจริง ซึ่งการขอของท่านถูกตอบรับจากพระองค์ทั้งหมด เพราะท่านทำงานเพื่อพระองค์

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า นบีมุซาเป็นผู้ที่หมั่นขอดุอา ซึ่งผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับอัลลอฮ์ หรือผู้ที่ทำงานเพื่ออัลลอฮ์ นั้นพวกเขาจะหมั่นขอดุอาจากพระองค์ในทุกๆก้าวของชีวิต โดยพวกเขาจะไม่ขอดุอาที่อยู่ในรูปแบบของความเป็นอยู่สุขสบายในโลกนี้ แต่พวกเขาจะขอดุอาให้พระองค์ทรงช่วยและสนับสนุนในการเดินทางต่อการดำเนินภารกิจที่พระองค์ทรง สั่งใช้ที่อยู่ในรูปแบบของการเคารพภักดีต่อพระองค์ และท่านไม่ได้เพียงการขอดุอาแต่จะควบคู่กับการลงมือปฏิบัติที่เต็มที่

ดังนั้นดุอาจึงเป็นอาวุธสำหรับผู้ศรัทธาที่สามารถผ่านทะลุเป้าหมายของความสำเร็จที่ไม่ใช่เพียงแค่โลกดุนยานี้เท่านั้นยังเป็นอาวุธที่ทะลุสู่วันอาคีเราะฮ์

4. การอดทนและไม่รีบร้อน

จากการศึกษาชีวประวัติของนบีมุซาพบว่า ทุกก้าวของท่านได้ใช้ความอดทนที่ควบคู่กับการไม่รีบร้อน มีความสุขุม รอบคอบ ในการตะวะฮ์ ท่านได้เผชิญกับความเผด็จการ ความอธรรม ความปฏิเสธโอหัง โดยที่พวกเขาไม่ยอมสยบอย่างง่ายๆ ความความอดทนของท่านได้มาจากการมั่นใจและมอบหมายต่ออัลลอฮ์

ส่วนหนึ่งในเรื่องราวของท่าน ท่านและบนีอิสรออีลถูกกดขี่ ทรมานจากฟิรเออนและพวกพ้อง ท่านได้สั่งเสียให้อดทน เพราะการอดทนจะนำมาซึ่งผลที่ดีในภายหลัง อัลกุรอานได้กล่าวว่า

ความว่า มุซาได้กล่าวแก่พวกพ้องของเขาว่า “จงขอความช่วยเหลือต่ออัลลอฮ์เถิด และจงอดทนด้วยแท้จริงแผ่นดินนั้นเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ ซึ่งพระองค์จะทรงให้มันสืบทอดแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ จากพวกบ่าวของพระองค์ และบ้านปลายนั้นย่อมเป็นของผู้ยำเกรงทั้งหลาย ” (สุเราะฮ์อัลอะฮรอฟ , 7: 128)

และผลของการอดทนของบนีอิสรออีลคือชัยชนะ ดังอัลกุรอานได้กล่าวว่า

ความว่า และเราได้ให้เป็นมรดกแก่กลุ่มชนที่ถูกละทิ้งไว้ ซึ่งบรรดา
ทิศตะวันออกของแผ่นดิน และบรรดาทิศตะวันตกของมัน อันเป็น
แผ่นดินที่เราได้ให้ความจำเริญในนั้น และถ้อยคำแห่งพระเจ้าของเจ้า
อันสวยงามยิ่งนั้นครบถ้วนแล้ว แก้วศ็วอันอิสรออีล เนื่องจากการที่
พวกเขามีความอดทน และเราได้ทำลายสิ่งที่ฟิรเออน์ และพวกพ้องของ
เขาได้ทำไว้ และสิ่งที่พวกเขาได้ก่อสร้างไว้” (สุเราะฮ์อัลอะอ์รอฟ, 7:
137)

ความอดทน เป็นคำสั่งเสียของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ต้องสั่งเสียซึ่งกันและกันในระหว่างผู้ศรัทธาให้
อดทนอดกลั้นจากสิ่งที่ไม่ดี อดทนต่อการปฏิบัติตามคำสั่งใช้ และอดทนต่อบททดสอบต่างๆ ของ
พระองค์ (Al-Zamakhshari, 1407: 4/794) ดังอัลกุรอานได้กล่าวว่า

ความว่า “นอกจากบรรดาผู้ศรัทธาและกระทำความดีทั้งหลาย และ
ตักเตือนกันและกันในเรื่องที่เป็นสัจธรรม และตักเตือนกันและกันให้มี
ความอดทน” (สุเราะฮ์อัลอัสร , 103: 3)

การตักเตือนกันในความอดทนนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นและต้องการอย่างยิ่งของดาอีย์ เพราะเขา
ต้องเผชิญกับอันตรายในรูปแบบต่างๆ นานา ในขณะที่รับใช้ศาสนาและเชิญชวนสู่อัลลอฮ์ ดังนั้นการ
ตักเตือนให้มีการอดทนนั้นจะทำให้เขาสามารถยืนหยัดอย่างง่ายดายบนเส้นทางแห่งสัจธรรมที่เขาได้
ดำเนินอยู่ (Ibrahim Abdullah Al-Mutlak, 1431: 348)

ความอดทนของนบีมุฮัมมัดเป็นสิ่งที่เลื่องชื่อ ดังที่ท่านนบีมุฮัมมัดได้ยกย่องท่านและได้นำมาเป็น
บทเรียนสำหรับท่าน ท่านได้กล่าวว่า “อัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงเมตตาแก่นบีมุฮัมมัด ซึ่ง ได้รับการประณาม
ให้ร้ายมากกว่านี้ ซึ่งนบีมุฮัมมัดก็อดทน” (อัลบุคอรี, อัศเศาะฮีฮ์, เลขที่3405) ความอดทนจึงเป็น
ลักษณะเด่นของนบีมุฮัมมัดในการตะวะฮ์ ชัยชนะจะควบคู่กับความอดทน และอัลลอฮ์ ﷻ จะอยู่เคียง
ข้างกับผู้ท้อตน

5. เรียงลำดับความสำคัญ

จากการศึกษาชีวประวัติของนบีมุฮัมมัดพบว่า การตะวะฮ์ของนบีมุฮัมมัดที่เกิดขึ้นนั้นมิ
มีการเรียงลำดับความสำคัญ โดยเลือกสิ่งที่สำคัญกว่าก่อนสิ่งที่สำคัญ ซึ่งการตะวะฮ์ของท่านท่านได้เริ่ม
ตะวะฮ์ด้วยการตะวะฮ์ในเรื่องการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ การให้การเอกภาพต่อพระองค์ การเป็นพระ
เจ้าของพระองค์ ห่างไกลจากการตั้งภาคี ก่อนจะตะวะฮ์ให้ศรัทธาเรื่องอื่นๆ เพราะเรื่องการศรัทธาต่อ
พระองค์ เป็นเรื่องสำคัญกว่าสิ่งอื่นใด จากนั้นท่านได้พูดถึงชนชาติรุ่นก่อนๆ จากนั้นท่านได้แสดง
สัญญาณไม่แพ้และมือ และสุดท้ายท่านได้เตือนเรื่องบทลงโทษหากยังเป็นผู้ปฏิเสธ

ดังนั้นการเรียงลำดับความสำคัญในการตะวะฮ์นั้นสำคัญยิ่ง ดาอีย์จะต้องรู้ถึงสิ่งใดสำคัญและ
สิ่งใดสำคัญกว่า เพื่อสามารถทำการตะวะฮ์ได้อย่างถูกวิธี ง่ายต่อการเข้าใจ และสามารถซึมซับเข้าไป
ในจิตใจของมัตอูร

6. มีความต่อเนื่องในการตะวะฮฺ โดยไม่เบื่อหน่าย

จากการศึกษาชีวประวัติคนปiousพบว่า การตะวะฮฺของนปiousได้ดำเนินอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และไม่ย่อท้อ หรือเบื่อหน่าย ท่านได้ตะวะฮฺอยู่บนความถูกต้องและสัจธรรม แม้ท่านถูกทดสอบด้วยอุปสรรคต่างๆ เช่น ถูกการกล่าวหาของฟิรเอาน์ว่าเป็นผู้โกหก มายากล เป็นคนบ้า และผู้ก่อความเสียหาย ถูกข่มขู่ แต่ท่านยังคงดำเนินการตะวะฮฺอย่างต่อเนื่อง ท่านได้ทำการตะวะฮฺแก่ฟิรเอาน์ พวกพ้องของฟิรเอาน์ นักเล่นกล หลังจากที่พวกเหล่านี้โดนบทลงโทษแล้ว ท่านยังคงต้องเดินทางร่วมกับบนีอิสรออีล ซึ่งพวกเขาในสภาพที่พวกเขาดีขึ้น ละเอียด สร้างปัญหา ยากลำบาก แต่ท่านยังคงต่อสู้จนถึงวาระสุดท้ายของท่าน (Ibnu Kathir, 1986: 1/303-306)

ดังนั้นการตะวะฮฺอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งเพราะเป็นคำสั่งเสียของอัลลอฮฺ ดังที่พระองค์ทรงกล่าวในอัลกุรอานว่า

ความว่า ดังนั้นเมื่อเจ้าเสร็จสิ้น (จากงานหนึ่งแล้ว) ก็จงลำบากต่อไป (สุเราะฮ์อัลอินชีรอฮฺ, 94: 7)

อิบนุกะษีรได้อธิบายอายะฮ์ดังกล่าวว่า เมื่อเสร็จสิ้นจากการกิจในเรื่องของคุณยา ก็จงมุ่งกระทำต่อไปในการปฏิบัติอิบาดะฮฺ และจงกระทำอย่างแข็งขันอย่างสงบสุข มีความอิคลาสและปรารถนาจากพระองค์ (Ibnu Kathir, 1999: 8/433)

สรุป

ความสำเร็จเป็นสิ่งที่หลายๆคนต้องการและค้นหา แต่การค้นหาปัจจัยสู่ความสำเร็จในกิจการหนึ่งๆนั้นจำเป็นยิ่งที่จะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายที่ได้วางไว้ เรื่องราวคนปiousที่ถูกนำมากล่าวในอัลกุรอานได้เพราะถือว่าเป็นผู้ได้รับความสำเร็จในการดำเนินการกิจสำคัญแห่งการตะวะฮฺ ท่านมีเหตุผลในการดำเนินการ ท่านขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺเมื่อต้องการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้พระองค์ช่วยเหลือ ท่านได้ใช้ชีวิตในความอดทนต่ออุปสรรคต่างๆ และได้ตะวะฮฺอย่างต่อเนื่องจนถึงวาระสุดท้ายของท่าน ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลทำให้ท่านได้รับความสำเร็จในการตะวะฮฺ และเรื่องราวในชีวิตของท่านได้ถูกนำมากล่าวในอัลกุรอานเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชาติของท่านนปiousอย่างสิ้นเชิง ในการนำมาเป็นบทเรียน ข้อคิดและการประยุกต์ใช้กับสังคมปัจจุบัน

อภิปรายผล

ความสำเร็จในการตะวะฮฺของมุสลิมคนใดคนหนึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งที่เขาได้นำเสนออิสลามหรือสัจธรรมแก่ผู้อื่นให้รับรู้และรับทราบ หรือตามเป้าหมายอื่นๆที่ได้กำหนดไว้ โดยไม่ได้ขึ้นอยู่กับการตอบรับอิสลามหรือปฏิบัติในข้อเสนออื่นๆ และนปiousก็เช่นกัน ท่านถือเป็นบุคคลที่มีความสำเร็จในการตะวะฮฺ กว่าที่จะถึงจุดความสำเร็จนั้นท่านได้ผ่านปัญหาและอุปสรรคต่างๆมากมายที่แสนจะลำบากยิ่ง แต่ด้วยพลังแห่งการศรัทธาวิสัยทัศน์ สติปัญญาอันเฉียบแหลมและการช่วยเหลือจากพระองค์ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การตะวะฮฺของท่านประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.อิบรอฮีม บิน

อับดุลลอฮ์ อัลมุลลัก ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนักตะวะฮีย์ที่ได้กล่าวในสุเราะฮ์อัลอัสรว่า การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ที่ควบคู่กับการปฏิบัติการทำงานที่ดี รวมถึงการสั่งเสียด้วยสังฆกรรมและความอดทนนั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของนักตะวะฮีย์ (Ibrahim bin Abdullah Al-Mutlak, 1431: บทคัดย่อ) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ฮาญัร เอานีลลาฮ์ ได้เขียนเกี่ยวกับแนวทางของซัยคอะหมัด ดิดาด ในการตะวะฮีย์ต่อชนต่างศาสนิก โดยเฉพาะกับชาวคริสต์นิกายซึ่งพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ท่านประสบความสำเร็จในการตะวะฮีย์ของท่านคือ การนำเสนอด้วยวิธีการโน้มน้าวและโต้ตอบด้วยหลักฐาน และการวิเคราะห์ทางสติปัญญา โดยอ้างอิงเนื้อหาจากอัลกุรอานคัมภีร์ไบเบิล และอ้างอิงอื่นๆที่มาจากการอภิปราย (Hajar 'Aunillah, 2017: บทคัดย่อ)

ข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลต่างๆที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

- 1) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการตะวะฮีย์ของนบีอื่นๆเช่น ท่านนบีมุฮัมมัด นบีนุฮ นบิอิบรอฮีม เป็นต้น
- 2) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการตะวะฮีย์ขององค์กรตะวะฮีย์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- Al-Baghawi, Muhyi Al-Sunnah Abu Muhammad bin Al-Husain bin Mas'ud. 1420H. *Ma'alim Al-Tanzil Fi Tafsir Al-Qur'an*. Bairut: Dar Al-Ihya' Wa Al-Turath.
- Al-Bukhari. Muhammad Ibn Isma'il. 1997. *Sahih Al-Bukhari*. Al-Riyadh: Dar Al-Salam.
- Al-Qurtubi, Abu 'Abdullah Muhammad bin Ahmad Syamsuddin Al-Qurtubi. 1964. *Al-Jami' li Ahkam Al-Qur'an*. Al-Qahirah: Dar Al-Kutub Al-Misriyah.
- Al-Tabari, Muhammad bin Jarir bin Yazid. 2000. *Jami' Al-Bayan Fi Ta'wil Al-Qur'an*. Mu'assasah Al-Risalah.
- Al-Taibiy Sofiah, Nurah bin Hasan. 2018. *Usus Al-Da'wah Ilal-lah Wa Maqasiduha Min Khilal Da'wah Musa Alayhi Al-Salam*. Majalah Al-Buhuth Wa Al-Dirasat. Jami'ah Batinah. 15(01).
- Al-Zamakhshari, Abu Qasim Mahmud bin 'Amru bin Ahmad. 1407H. *Al-Kasysyaf 'An Haqa'iq Ghawamidh Al-Tanzil*.
- Hajar 'Aunillah. 2017. *Ahmad Didad Wa Minhajuhu Fi Munazarah Ghaira Al-Muslimin Dirasat Tahliliyah*. Risalah Majister Fi Al-'Ulum Al-Islamiyah. Jamiah Al-Syahid Hammah Lahdhar.
- Ibnu Al-Athir, Abu Al-Hasan 'Ali bin Abi Al-Kiram Muhammad bin Muhammad. 1997. *Al-Kamil Fi Al-Tarikh*. Bairut: Dar Al-Kutub Al-'Arabi.
- Ibnu Kathir, Abu Al-fida' Isma'il bin 'Umar bin Kathir. 1986. *Al-Bidayah Wa Al-Nihayah*. Dar Al-Fikri.

- _____. 1999. *Tafsir Al-Qur'an Al-'Azim*. Dar Al-Tayyibah.
- Ibrahim bin Abdullah Al-Mutlak. 1431. *'Awamil Al-Najah Al-Da'wah Wa Al-Da'iyah Fi Surat Al-'Asri*. Majallah Al-'Ulum Al-Syar'iyah. 16(Rajab)
- Muhammad Fu'ad Abdul Baqi. 2001. *Mu'jam Li Alfaz Al-Qur'an*. Al-Qahirah: Dar Al-Hadith.